

Kolláth György

Foci-lufi

Az MLSZ licensz-bostrányaként, avagy Fradi-buktaként elhíresült döntés – az NBI-ből való kizárás – csak a honi profi-foci általános válságának egyik szeglete és lázas tünete. Körülbelül 15 éve a magyar él-futball mélyülő közgazdasági, irányítási, szakmai, etikai és jogi krízisben lubickol. Ebből most a gazdasági reménytelenség, s az irányítási és jogi szerencsétlenkedés jelei jöttek elő - kielégítő végjátékkal, kicsit „Önök kérték”-alapon. Elkésett, ugyanakkor igazságos döntés született, melynek tartalmi és alaki jogszerűségét kizárólag iratokból lehetne megállapítani.

Az MLSZ sajátos, másodfokú bizottsága nem tehetett mást, mint megállapította a versenyfeltételek - idézet a sporttörvényből – „a sportszervezetek számára azonos pénzügyi, adminisztratív, technikai és szakmai követelmények” hiányát az FTC esetében, ami az első osztályú nevezés visszautasítását eredményezte. Churchill is idézhető: az emberek legvégül mindig a józan eszükre hallgatnak, ha előtte minden más lehetőséget már sikertelenül kipróbáltak. Ám, ha a futball-guruk betartották és betartatták volna a lényegüket tekintve 2000 óta fennálló, drákói törvényi szabályokat, akkor nem lett volna most „ügy” - igaz, talán mára európai értelemben vett profi labdarúgásunk sem volna (miért, egyébként van és kell is hogy legyen?).

Írásom megpróbál oszlatni egy keveset abból a ködből, ami jogi szempontból ezt a szerencsétlen - és esélytelen – katyvaszt körülveszi. A sporttörvény (Stv.) szerint hivatásos bajnokságot csak szakszövetség szervezhet, az MLSZ ilyennek számít. Versenyrendszerében csak az vehet részt, akinek nincs 90 napnál régebbi, lejárt köztartozása. A bajnokságban önálló jogi személyek, cégek vesznek részt, s a foci-vállalkozásnak a magánjogi szervezetek és személyek irányában sem lehetne kifizetetlen adóssága. Ezt az MLSZ – európai normák szerinti – szabályzata írja elő, sőt időnként szankcionálja is. A szövetség a Stv-ben minden olyan jogot, felhatalmazást megkapott, ami kell a bajnokság biztonságos lebonyolításához - csak éppen pallosjoga nincsen. Mégsem tud vagy akar élni vele, legfőképpen azért, mert a klubok lobbistái, részrehajló reprezentánsai ülnek a döntéshozó testületekben.

Az MLSZ megtehetette volna, hogy a legkisebb kétely esetében, akár a versenysorozat közepén is az APEH-hez fordul, és kikéri, majd közzéteszi a klub köztartozásának tényére és mértékére vonatkozó, közérdekű adatokat. Megszabhatta volna, hogy a nevezés feltétele óvadék letétele, melyből finanszírozható egy esetleg menet közben bedőlő csapat maga után hagyott sara. A szövetség jogosult bekérni és mérlegelni az előző év pénzügyi beszámolóját, és a tárgyév pénzügyi tervét, s miután független könyvvizsgálót alkalmaz, betekintése lehet a sportszervezet minden üzleti könyvébe, adóhatósági papírjába, láthatja a számlát vezető banki iratokat, a pénzforgalom alakulását – gyakorlatilag teljes képe lehet mindenről. Jellemzésül, azért, hogy ne szállhassanak el a fizetések, a profi-foci még azt a jogot is kikövetelte magának, hogy a személyi juttatások felső határát megszabja.

Nincsen jele annak, hogy a törvényt ismernék és érvényre juttatnák a futball vezérkarában. Egy példa: a Fradi adósság-állománya olyan, mint a Loch-Ness-i szörny: bazi nagy lehet, mindenki beszél róla, de még senki sem látta. De ha csak a fele igaz annak, amit a szóbeszéd állít, már régen, a Stv. alapján és mindenféle jogorvoslat nélkül, ki kellett volna zárni a klubot a bajnokságból – persze, akkor vele

egy sorban, azonos erkölcsi és jogi alapon még vagy négy-öt gárdát ugyanígy. Csakhogy a magyar futball irányításában évtizede a két ék: a rinya meg a majré. E szempontból mindegy, hogy kik ülnek a repülő székekben. Ezért jutott a rendszer idáig.

Erkölcsi válságot is említettem: erre példa az MLSZ klublicenz-szabályzat eufemisztikus kitétele az UEFA kritériumokat kiegészítő magyar sajátosságokról. A józan paraszti ész szerint valaminek a kiegészítése hozzáadást, pluszt és nem mínuszt jelent. Kivéve, ha trükközünk és bújócskázunk.

Végső szemléltetés: ma zeng az indulatos közbeszéd a kórházi orvosok színlelt vállalkozói szerződéseinek elkerülhetetlen, fájdalmas és költséges átminősítéséről. Lényegében ugyanez a hivatásos fociban - hároméves moratórium után – ez év december végén előáll. A profi sportolók sima munkavállalók lesznek, európai minta szerint. Öt hónap alatt ugyan még a labda is válhat négyszögletűvé, mégis mértékadó becslések szerint a szisztéma egésze dőlhet be tőle, még sincs nyoma, hogy ez bárkit is izgatna. E helyett mennének a bíróságra, meg az UEFA-hoz!? Ugyan, menjenek már!

A szerző alkotmányjogász, a TF c. egyetemi docense